Ч. 102 Недѣля 9 (21) мая 1893. Рôкъ III.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Ґазеты Львôвскои“.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и гр. кат. свять) о 5-ôй годинѣ по полудни.

Адмiнiстрацiя: улиця Чарнецкого ч. 8.

Редакцiя: ул. Францiсканьска ч. 10, дверѣ 10.

Письма приймають ся лишь франкованѣ.

Рекламацiи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

Передплата у Львовѣ въ Адмiнiстрацiи „Ґазеты Львôвскои“ и въ ц. к. Староствахъ на провинцiи:
на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року 1 зр. 20 к.
на чверть року — 60 к.
мѣсячно . . — 20 к.
Поодиноке число 1 к.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . — 45 к.
Поодиноке число 3 к.

Соймъ краєвый.

(*XXII Засѣдане, 4 сесiѣ, VI перiоду зъ дня 17 мая*).

По вôдчитаню спису петицiй вôдповѣвъ комiсарь правительственный ґр. Лось на интерпеляцiю пос. ґр. Ант. Водзицкого въ справѣ умундурованя ученикôвъ и заявивъ, що кр. Рада шкôльна предложила сю справу Мiнiстерсту, але рѣшенє ще не надôйшло; кр. Рада шкôльна, коли буде потреба, порушить знову сю справу. — На интерпеляцiю пос. Окуневского въ справѣ побираня дворами мѣрокъ вôдъ деякихъ мельникôвъ, заявивъ комiсарь правительственный: Въ справѣ млынôвъ въ Сновидовѣ, пов. бучацкого, орекла ц. к. Дирекцiя фондôвъ индемнiзацiйныхъ ще въ 1865 р., що вôдношенє тамошныхъ мельникôвъ до двора що до посѣданя млынôвъ, єсть вѣчною арендою, котра маѥ залагодити ся въ дорозѣ индемнiзацiйнôй. На рекурсъ двора рѣшило мiнiстерство справъ внутрѣшныхъ ще въ 1867 р., що млыны тѝ не становлять предмету индемнiзацiѣ и справа та въ дорозѣ индемнiзацiѣ залагоджена. Що до сервiтутôвъ на млынахъ въ Синьковѣ и Городници, то пôсля закона, дирекцiя фондôвъ индемнiзацiйныхъ посередничить лишь въ тыхъ спорахъ при выкупнѣ, котрѝ були зголошенѝ до неи до 1870 р., всякѝ же пôзнѣйшѝ зголошеня не пôдпадають рѣшеню дирекцiѣ, лишь мають полагодитись въ дорозѣ процесу, коли обѣ стороны згодять ся на той самый титулъ правный. О тôмъ повѣдомила Президiя Намѣстництва интересованыхъ мелникôвъ въ Синьковѣ письмомъ зъ дня 2 мая 1893 року до ч. 14.128.

Членъ Выдѣлу краєвого, п. Романовичь вôдповѣдавъ на интерпеляцiю пос. Хшановского и заявивъ, що Выдѣлъ краєвый розслѣджувавъ справу школы слюсарскои въ Тернополи и розпôчне переговоры зъ правительствомъ, скоро комiсiя промыслова предложить конкретнѝ внесеня.

Внесенє пос. Лянґого въ справѣ практичныхъ шкôлъ рôльничихъ для селянъ, передано Выдѣлови краєвому до справозданя.

Конець справозданя изъ сего засѣданя, задля браку мѣсця вôдкладаємо на пôзнѣйше.

На XXIII засѣданю Сойму зъ дня 18 мая, давъ комiсарь правительственный ґр. Лось слѣдуючу вôдповѣдь на интерпеляцiю пословъ Короля и Романчука:

Уконституоване Рады громадскои въ Батятичахъ, не вôдбуло ся доси тому, бо староство жовкôвске орекло, що Иванъ Шпотъ, новый начальникъ громады и Иванъ Ґреняхъ, заступникъ его, стратили свôй урядъ яко члены Рады громадскои и зверхности громадскои зъ причины, що въ хвили выбору не мали права бути выбраными, бо реальности, котрыхъ властителями пôсля листы выборчои мали бути они, належали справдѣ до кого иншого. Противъ того ореченя староства внесено рекурсъ до Намѣстництва, котре поручило сю справу сейчасъ розслѣдити и полагодить небавомъ рекурсъ.

Що до выбору Рады громадскои у Звертовѣ, то противъ него внесено рекурсъ. Намѣстництво не увзглядило рекурсу, бо закидъ неправнои аґiтацiѣ, пôднесеный тамъ, показавъ ся безпôдставнымъ. Межи иншими выбрано радными: Ивана Кушпита, Антона Свинара и Илька Гука, а при выборѣ громадскои зверхности выбрано Ивана Кушпита начальникомъ громады, а Антона Свинара заступникомъ єго. Ажь по тôмъ выборѣ зверхнôсть громадска предложила актъ выборчiй староству и донесла, що въ громадѣ єсть двохъ Ивановъ Кушпитôвъ, двохъ Антонôвъ Свинарôвъ и двохъ Ильковъ Гукôвъ, та просила заразомъ, щобы староство зарядило новѝ выборы, бо не знати, кого выбрано. Староство предложило сю справу Намѣстництву, а що пôсля листъ выборчихъ у громадѣ єсть двохъ Антоновъ Свинарôвъ и двохъ Ильковъ Гукôвъ, а лишь оденъ Иванъ Кушпитъ, тому й ту справу звернено до розслѣду, чи у громадѣ єсть справдѣ двохъ Ивановъ Кушпитôвъ.

Намѣстництво зарядить, щобы и ту справу якъ найскорше полагоджено. А коли бы по розслѣдѣ актôвъ показало ся, що староство въ однôмъ и другôмъ случаю поступило невластиво, то Намѣстництво выдасть вôдповѣдне розпорядженє.

На засѣданю зъ 15 мая с. р. послы Романчукъ и товаришѣ внесли интерпеляцiю до комiсаря правительственного зъ причины, що декотрѝ староства жадають вôдъ гр. кат. урядôвъ парафiяльныхъ выказôвъ молодцѣвъ, обовязаныхъ до службы въ загальнôмъ ополченю и до службы у войску, писаныхъ въ языцѣ польскôмъ, нѣмецкôмъ або латиньскôмъ, а въ рускôмъ языцѣ не принимають. Вôдтакъ интерпелювали, чому декотрѝ староства на перехôдъ зъ гр. кат. обряду на латиньскiй дають дозвôлъ, а зъ латиньского на рускiй не дають.

Перша справа маѥ ся такъ: Хотяй пôсля обвѣщеня Намѣстницва зъ 25 вересня 1875 р.

---

4)

На далекôй пôвночи.

II.

Зъ Фредерiксгавнъ до Христiянзандъ. — Мѣсто и єго жителѣ. — Прогулька до Равнедаль и дôмъ божевôльныхъ. — Лiлєзандъ и Арендаль. — Христiянiя. Початокъ мѣста и єго торговлѣ. — Парляментъ, конституцiя и партiи политичнѝ.

(Дальше).

Мы доѣзджали до Лiлєзандъ. Якъ разъ заходило сонце и облило мовъ золотомъ скалистѝ береги, коли нашъ корабель пôдплывавъ до нихъ. На терасовыхъ спадахъ берегôвъ стояли громадками люде въ святочнôмъ одѣню и всѣ якось дуже тихенько споглядали на пôдплываючихъ гостей. Та тишина падавала тôй хвили ще бôльшого торжества. Въ цѣлôй Норвеґiи народъ не привыкъ до голосныхъ манiфестацiй, не любить криками обявляти свою радôсть. Мовчки всѣ насъ повитали, мовчки подавали собѣ руки знакомѝ и своякы а всежь таки всѣ витали ся мимо того дуже сердечно, всѣ працали ся сердечно и зъ сльозами въ очахъ зъ тыми, що мали вôдъѣздити, а коли корабель рушивъ вôдтакъ въ дальшу дорогу, повѣвали знову тихо хусточки у воздусѣ на знакъ працѣня и на щасливу дорогу для вôдъѣзджаючихъ. Думавъ бы хтось, що Норвежцѣ длятого, що не люблять голосно обявляти своихъ чувствъ, то народъ холодный, безъ чутливого серця. Ой нѣ! Тыхъ кôлька недѣль, якѝ я перебувъ въ Норвеґiи, переконали мене, що такъ не єсть. Норвежцѣ чувствують такъ само горячо а може ще й горячѣйше, якъ не оденъ народъ въ Европѣ, але они не люблять заразъ при першôй лѣпшôй нагодѣ проявляти того свого чувства, не люблять накидати ся зъ нимъ першому лѣпшому, якъ то неразъ буває у иншихъ народôвъ.

Въ дальшôй дорозѣ переплыли мы попри мѣсточко Стрендаль, що лежить въ дуже краснôй околици, въ самôмъ кутику фiорду и пôднимаѥ ся по єго стрôмкихъ стѣнахъ чимъ разъ высше и высше въ гору. Пôзнымъ вечеромъ доплыли мы до Арендаль, такожь не великого мѣста, що маѥ може 5000 мешканцѣвъ. Тутъ єсть дуже догôдна пристань, котру заслонює вôдъ морскихъ вѣтрôвъ островъ Трома порослый лѣсами. Мѣсто се, хочь мале, але дуже торговельне; маѥ до триста своихъ кораблѣвъ, на котрыхъ служить около пôвчверта тысяча людей. Головна торговля веде ся тутъ деревомъ и выробами зъ дерева та зелѣзомъ, бо таки недалеко вôдъ мѣста суть рудокопы зелѣза. Само мѣсто єсть побудоване по части на островахъ та вершкахъ скалистыхъ берегôвъ, по части же на водѣ на паляхъ и задля того называють єго „малою Венецiєю“; декотрѝ улицѣ въ нѣмъ то лишь мосты, що ведуть зъ одного дому до другого. Тутъ перестоявъ нашъ корабель черезъ нôчь и досвѣта пустивъ ся въ дальшу дорогу попри Краґере и Ляврiкъ до фiорду пôдъ Христiянiєю, ажь наконець по пятигодиннôй дорозѣ станули мы по полудни въ столици Норвеґiѣ.

Коли ѣде ся фiордомъ до мѣста, дуже цѣкава рѣчь дивити ся, якъ тутъ постепенно оживляѥ ся природа: при самôмъ устю фiорда не видко нѣчого, лишь голѝ скалы а чимъ бôльше въ глубину, тымъ бôльше, тымъ густѣйше появляѥ ся всѣляка деревина та ростины; насампередъ видко березы, вôдтакъ показують ся вже сосны та ялицѣ, дубовѝ и буковѝ лѣсы, перемѣшанѝ липами та кленами; ще дальше показують ся яблôнки та грушѣ; навѣть черешнѣ и брескинѣ ще тутъ удають ся, а луки дуже богатѝ у всѣлякѝ цвѣты. Коли зважити, що Христiянiя лежить пôдъ шѣсдесятымъ степенемъ пôвнôчнои ширины, то треба признати, що пôдсонє въ глубинѣ фiорду и въ самôмъ мѣстѣ єсть дуже лагôдне. Чужому мусить то дуже дивнымъ здавати ся, що публичнѝ будынки, отъ якъ н. пр. унiверситетъ, не мають брамъ; тутъ входить ся просто зъ улицѣ до присѣнка пôддержуваного стовпами, а зъ вôдси иде ся вôдъ разу сходами въ гору. Въ готели „Вiкторiя“ обѣдають тутъ и вечеряють черезъ цѣле лѣто на дворѣ а неразъ буває така спека, що на столахъ задля холоду уставляють груды леду. Богатшѝ люде — а въ Христiянiи єсть споро богачѣвъ — выносять ся лѣтомъ зъ мѣста и выбирають ся до своихъ вiль побудованыхъ вздовжь фiорду. Тутъ майже кождый норвеґскiй купець мусить мати свою вiлю, бо такiй вже звычай а тѝ вiлѣ надають ще бôль-

ч. 47.131, оголошеного на пôдставѣ рескрипту выс. Міністерства справъ внутрѣшныхъ зъ 16 вересня 1875 р. ч. 1767, властямъ вôльно жадати, щобы урядовй свѣдоцтва що-до деякихъ, у метрикахъ записаныхъ фактôвъ, були выдаванй пôсля узнаня власти въ языцѣ польскôмъ, рускôмъ або нѣмецкôмъ, то таки Правительство краєве не бачить причины, чому бы руска мова мала бути вылучена при предкладаню згаданыхъ выказôвъ. Тому Намѣстництво въ кождôмъ поодинокôмъ выпадку ту справу рѣшає все въ тôмъ дусѣ и поучить старостôвъ о тôмъ.

Що-до зголошень переходу зъ одного обряду католицкого на другій, то въ тôй справѣ обсягъ власти политичнои єсть докладно означеный артикуломъ 6 закона зъ д. 25 мая 1868 р. Пôсля него єсли хто хоче выступити зъ одної церкви, то мусить о тôмъ донести политичнôй власти, а та має повѣдомити о тôмъ душпастиря повиннои церкви. Вôдповѣдно до того повинній власти политичнй поступати безъ огляду на то, чи хто переходить зъ обряду грецко-католицкого на римско-католицкій, чи противно. Фактъ поданый въ интерпеляціи зô староства теребовельского походить зъ р. 1888 и якъ сама интерпеляція пôдносить, староство се узнало неможливымъ (хочь зô становища Правительства невластиво) переходъ зъ одного обряду католицкого на другій взагалѣ, отже безъ огляду на то, чи йде о переходъ зъ обряду руского на латиньскій, чи на вôдворотъ. А другого факту, що золочѣвске староство сѣмь лѣтъ не давало вôдповѣди на зголошенє Стефана Смолиньского о переходъ зъ латиньского обряду на безвѣроисповѣдность, не знаю; вôнъ такожь зъ давныхъ часôвъ. Єсли то староство нового зголошеня Смолиньского ореченємъ зъ дня 10 цвѣтня с. р. не припяло до вѣдомости, то вôльно противъ сеи вôдмовы внести рекурсъ, котрый полагодить ся пôсля закона. Той одинокій фактъ ще не дає пôдставы до выдаваня загальнѣйшихъ зарядженъ.

Переглядъ политичный.

Манiфестъ выданый ческими Нѣмцями, а пôдписаный дромъ Шмейкалемъ заявляє, що Нѣмцѣ обстають при точкахъ угодовыхъ и взывае всѣхъ Нѣмцѣвъ, щобы не лякали ся ческихъ погрозъ та боронили свого права, щобы всѣ держали ся разомъ, бо єдность и згода суть теперь бôльше потрѣбнй якъ коли небудь.

Зъ Вѣдня доносять, що вчера вôдбула ся тамъ конференція ґр. Таффого зъ Пленеромъ въ справѣ ситуаціѣ политичнои.

Зъ Варшавы доносять, що въ наслѣдокъ послѣдного розпорядженя міністерства справъ внутрѣшныхъ въ справѣ нігілістôвъ розвинула тамошна поліція велику рухливôсть. Доси арештовано тамъ 84 студентôвъ университету и кôлькадесять робôтниковъ.

Hannow. Cour. подає нѣбы то автентичный змѣстъ розмовы цѣсаря Вільгельма зъ папою и каже, що папа мавъ высказати ся за знесенємъ парляментаризму. Єсть то мабуть лишь ознака акціѣ выборчои, — яка теперь веде ся въ Нѣмеччинѣ. Здає ся, що партія центра вôйде до нового парляменту досыть слаба, бо доси зрезиґновано зъ 24 мандатôвъ.

Вчера вôдбула ся стрѣча сербского короля Александра зъ матѣрю кор. Наталією коло Клядови. По дуже сердечнôмъ повитаню поѣхали обоє до Клядови, де ихъ людность незвычайно симпатично повитала. Король и єго мати перебудуть въ Клядовѣ три днѣ а вôдтакъ верне король до Бѣлграду а кор. Наталія до Букарешту.

Новинки.

Львôвъ дня 20 мая.

— **Вôдзначенє.** Директоръ товариства взаимнои помочи приватныхъ сфіціялістôвъ у Львовѣ, Ромуальдъ Макаревичъ, одержавъ золотый хрестъ заслуги зъ короною.

— **Перенесеня.** П. Намѣстникъ перенѣсъ комѣсарѣвъ повѣтовыхъ: Антона Выбрановского зъ Золочева до Чорткова, Антона Завадзкого зъ Калуша до Золочева, Віктора Дверовича зъ Ланцута до Львова, Евґенія Свободу зô Львова до Калуша; — концепістôвъ Намѣстництва: Осипа Свѣтальского зъ Пôдгаєць до Самбора, дра Богуслава Амброзевича зъ Мостискъ до Пôдгаєць; — практикантôвъ концептовыхъ Намѣстництва: дра Здислава Вавравша зô Львова до Бжеска, Віктора Маковецкого зъ Борщева до Залѣщикъ, Франца Шамоцкого зô Скалату до Гусятина, Казимира Погорецкого зъ Городка до Львова, Вінкентія Вичковского зъ Залѣщикъ до Богородчанъ, дра Станіслава Пекарского зъ Ясла до Львова, дра Адама зъ Гочвы Баля зô Львова до Ясла, Тадея Ром. Макаревича зô Львова до Горлиць, Михайла Вержховского зô Львова до Жидачева, Вітолда Бартманьского зô Львова до Городка и Станіслава Шреняка Потоцкого зô Львова Скалата.

— **Презенту** на парохію въ Рожнѣ великомъ, повѣта косôвского, надало ц. к. Намѣстництво о. Иванови Гошоватюкови, сотрудникови зъ Печенѣжина. — Презенту надания цѣсарского на опорожнену парохію въ Микетинцяхъ косôвского повѣта, надало ц. к. Намѣстництво о. Андрієви Завадскому дотеперѣшному завѣдателеви тои парохіѣ.

— **Загальнй зборы філіѣ товариства „Просвѣты" въ Бродахъ** вôдбудуть ся дня 22 мая въ понедѣлокъ о 12 годинѣ въ полудне въ сали громадскôй въ Бродахъ зъ такою проґрамою: 1. Справозданє выдѣлу. 2. Вписы новыхъ членôвъ. 3. Вôдчитъ. 4. Внесеня членôвъ. 5. Выбôръ нового выдѣлу. Подаючи се до прилюдной вѣдомости, просить выдѣлъ о численну участь дотеперѣшныхъ членôвъ и о заохоту новыхъ членôвъ.

— **Жертволюбность нашихъ селянъ** на цѣли богоугоднй знана. Отъ кôлька примѣрôвъ такои жертволюбности. Въ селѣ Черемховѣ, станіславôвской епархіѣ, покрыто церковь бляхою зъ грошей скарбоны церковнои, церковного братства и церковныхъ сестрицъ, а частію зъ дрôбныхъ жертвъ жителѣвъ села; всѣ кошты выносили досыть значну суму, бо 700 зр. Два господарѣ того села Ник. Дрогомирецкій и Мих Рабивюкъ, купили два фелоны по 50 зр., а Илько Лесюкъ постаравъ ся о двѣ хоругви за 30 зр. — Въ Чортôвци, селѣ тои-жь епархіѣ купили для своеи церкви: Андр. Носуракъ свѣчникъ за 150 зр., Анна Павлюкъ двѣ хоругви и хрестъ процесійный за 75 зр., Илько Соловка фелонъ и лодку на кадило за 130 зр., Анна Михальчукова фелонъ за 120 зр., два братскй жезлы за 85 зр., Євангеліонъ за 135 зр., свѣтлый фелонъ за 105 зр. и дзвôнъ за 100 зр., Якôвъ Дѣдовичъ дзвôнъ за 230 зр.; въ дочернôмъ селѣ Гаврилякy купивъ Василь Колесникъ фелонъ за 55 зр. а Євангеліонъ за 100 зр. Се лише нечисленнй жертводавцѣ въ однôй околици, а єсть ихъ досыть майже въ кождôмъ селѣ Галичины.

— **Снѣгъ.** Зъ Иґлявы на Моравѣ доносять, що тамъ лютила ся дня 18 с. м. велика буря зъ градомъ, котрый наробивъ богато шкоды. По бурѣ падавъ густый снѣгъ и грубою верствою вкрывъ цѣлу околицю та лежавъ цѣлый день. Цѣла околиця выглядала якъ колибъ середъ зимы.

— **Вѣсти зъ Буковины.** Зъ причины нещаснои любови выскочивъ у Чернôвцяхъ Михайло Колюкъ зъ

ше красы цѣлôй околици. Зъ вôдки не подивити ся, чи то зъ пôвночи зъ выжины Фрокерзитерсъ, чи зъ полудня вôдъ королевского замку Оскаръ Галль, зъ кождои стороны видко черезъ фіордъ мѣсто якъ на долони. Въ серединѣ, то правда, мѣсто не выглядає на столицю и не має великомѣского характеру, зъ выимкою хиба одної улици Кароля-Ивана, що въ горѣшнôмъ кôнци кôнчить ся памятникомъ Бернадотта.

Християнія вôдрôжняє ся тымъ вôдъ другихъ мѣстъ въ Норвеґіи, що тутъ майже всѣ домы мурованй. На многихъ старшихъ домахъ видко въ великихъ зелѣзныхъ скобкахъ число року, въ котрôмъ дôмъ выставлено и початковй буквы имени властителя. Але єсть лишь мало домôвъ походячихъ ще зъ 17-го столѣтя, коли то (въ 1624 р.) побудовано мѣсто на приказъ короля Християна IV, куды мусѣли перенести ся мешканцѣ и зъ стародавного Осльо. Новѣйшй будынки въ мѣстѣ суть зъ потяжкй, мало на нихъ видко штуки; королѣвска палата якась нѣбы за коротка, а университетъ збудованый непрактично. Будынокъ парляментарный знову — то справдѣшный ґазометеръ. Але заразъ коло самого парляменту єсть кôлька новѣйшихъ будынкôвъ, збудованыхъ пôсля всякихъ правилъ штуки. Мѣсто почало ся ажь въ сѣмъ столѣтю пôдносити. Ще въ 1801 р. мало оно ледви 9.000 мешканцѣвъ, не рахуючи залоги; теперь же має ажь 80.000, а разомъ зъ передмѣстями навѣть звышь 120.000. Въ мѣру того зббльшала ся въ мѣстѣ и торговля та добробытъ. Початкомъ до теперѣшного богатства була торговля тертицями, котрй звозили селяне зимою саньми до мѣста. Нераз прибувавъ до мѣста такъ довгій рядъ саней, що й кôнця єму не було видко. Коли селянинъ вôдставивъ купцеви на складѣ свои тертицѣ, то дозорецъ выписавъ селянинови крейдою на єго свитѣ на плечахъ великими буквами єго прôзвище, пôдъ нимъ село, зъ вôдки вôнъ привѣзъ, а пôдъ тымъ знову кôлько всѣхъ дошокъ. Селянинъ ишовъ вôдтакъ зъ тымъ не абы якимъ квітомъ до мѣста до купця; тамъ зайшовъ до єго касы и не потребувавъ нѣчого говорити, лишь обернувъ ся до касіера плечима. Той перечитавъ квітъ, выплативъ що до крейцаря а вôдтакъ поѣхавъ кôлька разôвъ щôткою селянинови по плечахъ и квітъ бувъ вже знищеный. Можна собѣ представити, щобы то було, якъ бы такій квітъ селянинови на плечахъ хочь бы не хотячи затеръ ся такъ, що єго не можна бы було вôдчитати! Отъ такій то бувъ початокъ теперѣшнои торговлѣ въ Християніи; теперь стала тутъ торговля въ двоє такъ велика, якъ въ найдавнѣйшôмъ торговельнôмъ мѣстѣ Норвеґіѣ, въ Берґенѣ. Колижь до того зважить ся, що норвеґска фльота торговельна має теперь звышь 8.000 кораблѣвъ и єсть третою найбôльшою фльотою на свѣтѣ, то можна легко зрозумѣти, якъ велику ролю грає норвеґска столиця въ торговли цѣлого свѣта.

Коли мы оглядали стортінґъ (парляментъ), то вôнъ бувъ пустый и порожный, а недавно ще передъ тымъ вела ся тутъ завзята борба, подôбна до тои, яка и сего року кôлька недѣль тому вела ся, и якъ теперь такъ и тогды закôнчила ся побѣдою партіѣ поступовои. Не вôдъ рѣчи, думаю, буде розказати тутъ дещо близше про парляментъ норвеґскій, та про конституцію сего краю, котра рôвнає ся майже республиканьскôй свободѣ, хочь Норвеґія єсть краємъ монархічнымъ.

Норвеґска конституція походить ще зъ 1814 року; дня 17 мая того року ухваливъ єѣ нарôдъ, а въ падолистѣ король єѣ потвердивъ. Она на скрôзь демократична и не признає шляхты анѣ зъ роду анѣ изъ стану. Пôсля сеѣ конституціѣ єсть Норвеґія независимымъ королѣвствомъ, має лишь спôльного зô Швеціею короля, спôльного міністра для справъ заграничныхъ и спôльну дипломатію. Пôсля сеѣ конституціѣ має Норвеґія такожь свое окреме законодавство, окреме правительство, адміністрацію, фінансы, фльоту и войско. Король не може довôльно зменшати або збôльшати войско, не може безъ призволеня стортінґа вводити до Норвеґіѣ чужого, а тымъ самымъ хочь бы лишь шведского войска, а такожь не може и норвеґске войско выводити зъ краю. Такожь не вôльно єму надавати шляхотскй дипломы, анѣ титулы безъ уряду; може лишь надѣляти лицарскими орденами. Высшихъ урядниковъ може король именувати и касувати, але низшихъ урядниковъ можна лишь тогды касувати, коли на то законы позволять.

Найвысшою законодайною властію єсть „стортінґъ" або парляментъ т. є. народна рада, до котрои вôдъ 1882 р. высылають села 76 а мѣста 38, отже разомъ 114 послôвъ. Стортінґъ збирає ся разъ до року въ лютôмъ въ Християніи. Скоро стортінґъ зберє ся, выбирає заразъ зъ помѣжь себе четверту часть послôвъ, котрй становлять окрему про себе палату, звану „лягтінґъ"; прочй члены стортінґа становлять другу палату, звану „одельстінґъ". Всѣ справы мусить насамперѣдъ залагодити

вôкна на першôмъ поверсѣ, але не убивъ ся, лише потовкъ ся сильно. — Молода, 23-лѣтна вдова, Магдалина Сакрифійчукъ въ Изворѣ отруила ся аршенікомъ зъ незнаной причины. — До господаря Теодора Фідара въ Михальчу прийшли тому кôлька днѣвъ непрошенй гостѣ. Було ихъ кôлькохъ, всѣ перебраній. Напали нечайно на дôмъ Фідара, зловили его и казали собѣ дати грошѣ, инакше грозили смертію. Могли справдѣ то зробити, бо були узброенй, але жѣнка и дѣти Фідара наробили такого крику, що то ажь опришкôвъ налякало и они утекли.

— **Женщины-ковалѣ.** Вже й до ковальства бере ся слабша половина роду людского. Кому бы перше було прийшло на думку, що дѣвчина чи жѣнка буде колись тяжкимъ молотомъ бити, всѣ думали, що женщина до того мае за мало силы. А ту ось въ Анґліи де не взялось чи мале число тыхъ ковалѣвъ у спôдницяхъ. Тамъ готовлять таке право, що жѣнкамъ не вôльно працювати по фабрикахъ зелѣза. Якъ о тôмъ довѣдали ся жѣнки-ковалѣ, заразъ запротестували. У фабричныхъ мѣстахъ Великои Британіѣ занимае ся богато жѣнокъ ковальствомъ и они зовсѣмъ не розумѣють того, чому хтось до ихъ роботы мѣшае ся. Они задумують теперь злучити ся и дбати о свои права. Недавно вôдбули ся зборы такихъ ковалихъ. Одна робôтниця мала 57 лѣтъ, а зъ нихъ 40 въ кузни провела, та ще й 14 дѣтей за той часъ на свѣтъ привела. На зборахъ тыхъ була и одна 16-лѣтна дѣвчина, дуже завзята ковалиха, котрои можна бы трохи и лякати ся.... Въ руцѣ мала 18 фунтовый молотъ и вымахувала нимъ, якъ стебломъ; сила у неи, якъ у медведя, а плечѣ якъ у велита якого.

— **Сумна пригода** лучила ся въ Карльсбадѣ. Жѣнка и сѣмнацятилѣтна донька знаного тамъ реставратора Антона Пупа выѣхали тыми днями на прогульку. Въ дорозѣ конѣ сполошили ся. Мати и донька хотѣли ратувати ся и выскочили зъ воза, але сукня доньки зачепила ся о ступѣнь и зноровленй конѣ волѣкли бѣдну дѣвчину значный кусень дороги, вôдъ чого она мае богато ранъ на головѣ. Еѣ мати выскочила такъ нещасливо, що зломила собѣ обѣ ноги, а вôзникъ каркъ и руку. Конѣ станули ажь у селѣ Айхъ пôдъ Карльсбадомъ.

— **Самоубійство 9-лѣтного хлопця.** Сынъ зарôбника въ Куфштайнѣ, Иванъ Ріверъ, одержавъ лихе свѣдоцтво школьне и для того утопивъ въ рѣчцѣ. Мавъ лише девять лѣтъ.

— **Великого иструга** зловивъ рыбакъ Брукнеръ въ Мільштетерзе. Той истругъ бувъ довгій на 116 см, а важивъ 20 кільоґрамôвъ.

— **Перепудженый Прусакъ.** Комічна сцена приключила ся минувшои недѣлѣ коло Барлебенъ въ Прусахъ недалеко Маґдебурґа. Зъ Найгальдслебенъ ѣхали особовымъ поѣздомъ якйсь пасажеры до Маґдебурґа и почали спѣвати собѣ загально звѣстну въ цѣлôй Нѣмеччинѣ студентску пѣсню, що зачинаесь словами: „Хибажь не зродились мы на славу....“ Въ тôй пѣсни приходять дальше ось такй слова: „Вся Европа чудуесь не мало, що нова настала держава....“ Коли спѣволюбивй пасажиры вôдспѣвали сй слова, схопивъ ся якійсь чоловѣкъ, що ѣхавъ въ тôмъ самôмъ ваґонѣ и почавъ тягнути за знакъ трѣвоги за шнуръ сиґналовый и давъ тымъ знати машинѣстѣ и всѣй службѣ зелѣзничôй при поѣздѣ. Разомъ ставъ поѣздъ середъ поля а кондукторъ бѣгавъ вôдъ ваґона до ваґона та розпытувавъ, де що стало ся небезпечного. Показало ся, що Прусакъ бѣдачиско почувши зъ пѣснѣ про якусь нову державу, думавъ що то такъ дѣйстно стало ся въ Прусахъ и що спѣваки то якйсь революціонеры и такъ ихъ налякавъ ся, що ажь давъ знакъ трѣвоги. Перепудженого потягнено за его нерозвагу до одвѣчальности и укарали.

† Посмертнй вѣсти.

Жигмонтъ Савчиньскій, выслуженый директоръ львôвскои семинаріѣ учительскои, членъ краевои Рады шкôльнои и бувшій посолъ, померъ въ середу у Львовѣ, проживши 68 лѣтъ житя. — Дня 16 мая померъ въ Поморянахъ управитель тамошнои школы Михаилъ Чижда въ 43 ôмъ роцѣ житя по довгôй и тяжкôй слабости грудной. — Въ Комарнѣ померъ дня 30 цвѣтня Антôнъ Коважикъ, тамошный почтмайстеръ, членъ рады громадскои и рады повѣтовои.

Господарство, промыслъ и торговля

Станъ засѣвôвъ въ Австріи. Міністерство рôльництва оголосило справоздане о станѣ засѣвôвъ до дня 10 с. м. Сказано тамъ, що посуха въ цвѣтни не дала засѣвамъ зимовымъ вырости въ колѣнця; тому погôршають ся они що разъ бôльше, а декотрй зъ нихъ, особливо пôзнѣйшй треба було переорати. Жито такожъ потерпѣло богато. Натомѣсць пшениця поправила ся, хочь годѣ сподѣвати ся доброго намолоту. Рѣпакъ перетревавъ зиму, але мусѣли его въ значнôй части пережати. Взагалѣ рѣпакъ лихій, лише на Подôлю добрый. Ярй засѣвы и добрй и злй. Дещо зъ посухи змарнѣло, а дещо по дощахъ маевыхъ пôдняло ся. Кукурузу въ Альпахъ и Карстѣ садять теперъ; такъ само картофлю въ прикарпатскихъ земляхъ. Въ иншихъ провінцяхъ покôнчено сю роботу въ цвѣтни. Бураки цукровй дуже лихй, дуже зашкодила имъ слота. Виноградови морозы мало пошкодили и можна сподѣвати ся доброго збору. Овочѣ будуть здае ся добрй, бо якось нѣхто не нарѣкае, щобы цвѣтъ померзъ.

Ц. к. Дирекція руху зелѣзниць державныхъ подае до вѣдомости: „Зъ днемъ 1 червня зайдуть на шляхахъ ц. к. зелѣзниць державныхъ слѣдуючй змѣны: На шляху Львôвъ-Подволочиска-Волочиска, переходити будуть крôмъ истнуючихъ поѣздôвъ особовыхъ и поспѣшныхъ, поѣзды поспѣшнй чч. 1 и 2. Вôдъѣздъ поѣзду ч. 1 зô Львова о год. 6 мін. 8 рано, приѣздъ до Красного о год. 7 мін. 18 рано; вôдъѣздъ зъ Красного о год. 7 мін. 23, приѣздъ до Волочискъ о год. 10 мін. 56 передъ полуднемъ. Поѣздъ сей лучить ся у Львовѣ зъ поѣздомъ ч. 1 зъ Кракова, въ Краснôмъ зъ поѣздомъ ч. 1652 зъ Бродôвъ и ч. 1653 до Бродôвъ, въ Волочискахъ зъ поѣздомъ почтовымъ ч. 4 россійско полуднево-захôдной зелѣзницѣ. Поѣздъ ч. 2 вôдъѣздъ зъ Подволочискъ о год. 5 мін. 8 по полудни, приѣздъ до Красного о год. 8 мін. 9 вечеръ; вôдъѣздъ зъ Красного о год. 8 мін. 15 вечеръ, приѣздъ до Львова о год. 9 мін. 26 вечеръ. Поѣздъ сей лучить ся въ Краснôмъ зъ поѣздомъ ч. 1658 зъ Бродôвъ, у Львовѣ зъ поѣздомъ ч. 2 до Кракова и ч. 313 до Сучавы.

Тая змѣна есть причиною переложеня поѣзду Ч. 1658 на шляху Красне-Броды и поѣздъ сей буде вôдъѣздити зъ Бродôвъ о 6 год. 33 мін. вечеръ, приѣзджати до Красного о 7 год. 55 мін. вечеръ. Одночасно здержуесь рухъ дотеперь переходячого поѣзду ч. 13 мѣжь Пôдволочисками и Волочисками.

На шляху Львôвъ-Сучава-Бурдужены переходити буде поѣздъ Ч. 313 до Бурдуженъ и тамъ лучити ся зъ поѣздомъ Ч. 76 а корол. рум. зелѣзницѣ державнои до Ясъ. Поѣздъ же Ч. 314 мусить бути зъ повысшимъ днемъ въ стаціи Сучавѣ зъ поѣздомъ Ч. 75 а корол. рум. зелѣзницѣ держ. зъ Ясъ. — Близшй даты дотычно наведеныхъ змѣнъ въ руху поѣздôвъ особовыхъ и поспѣшныхъ на шляхахъ ц. к. зелѣз. держ. зъ днемъ 1 червня с. р. мѣстять ся въ выданыхъ сими днями додаткахъ до стѣнныхъ розкладôвъ ѣзды и въ видѣ кишеневôмъ.

Хто мае тй пôдручники, може дôстати такожъ дотычнй додатки зголосившись за ними въ бюрѣ вывѣдуючôмъ або въ бюрѣ руху ц. к. зелѣзниць державныхъ.

ТЕЛЕГРАМЫ.

Инсбрукъ 20 мая. Соймъ закрыто. Маршалокъ повѣдомивъ палату, що Е. Вел. Цѣсарь закупивъ на приватну власнôсть замокъ Петерсберґъ. Вѣсть сю принято трикратнымъ грôмкимъ окликомъ въ честь Е. Вел. Цѣсаря яко властителя бôльшои посѣлости въ Тироли.

Лінцъ 20 мая. Приѣхавъ тутъ великій князь гескій, инспекціонувавъ чотирнацятый полкъ пѣхоты, ѣздивъ вôдтакъ по мѣстѣ и оглядавъ нову соборну церковь. На снѣданю внѣсъ вел. князь тоастъ въ честь Е. Вел. Цѣсаря, котрому завдячуе властительство такъ знаменитого полку. По полудни поѣхавъ вел. князь до Монахова.

Римъ 20 мая. Палата ухвалила въ тайнôмъ голосованю 138 голосами противъ 133, не приняти буджетъ міністерства справедливости. Фактъ сей зробивъ велике враженѣ и ставъ ся причиною кризы въ кабінетѣ, котра однакожъ закôнчить ся мабуть лишь тымъ, що міністеръ справедливости подасть ся до диміcіѣ.

одельстінґъ, а вôдтакъ ажь приходять они передъ ляґтінґъ. Стортінґъ выдае разомъ зъ королемъ законы, значить ся, король санкціонуе всѣ законы, якй стортінґъ ухвалить. Колибъ однакожь такъ стало ся, що король не затвердивъ бы якого закона, то скоро народна рада ухвалить его три разы, то вôнъ стае правосильнымъ и безъ затвердженя королемъ. Такъ стало ся н. пр. зъ ухвалою знесеня шляхты. Въ тôмъ то лежить и велика вага сеѣ конституціѣ, котра, якъ видко, обмежае дуже власть королѣвску. Другою важною постановою норвеґскои конституціѣ есть, що лишь стортінґъ мае власне право накладати податки.

Правительство норвеґске складае ся зъ двохъ міністрôвъ, зъ котрыхъ оденъ перебувае въ Штокгольмѣ при короли а другій въ краю; крôмъ того есть ще 8 радникôвъ державныхъ и они разомъ зъ міністрами становлять найвысшу власть въ краю т. зв. раду державну. Пôдъ сею найвысшою властію стоить 20 амтманôвъ (пѣбы нашй старосты), а пôдъ тыми амтманами стоить 60 вôйтôвъ, котрй сповняють власть поліцийну, чотиры зъ нихъ суть вôйтами вôдъ податкôвъ. Судейска власть дѣлить ся знову такъ: на 380 округôвъ судовыхъ есть 80 т. зв. соренскріверôвъ (т. е. заприсяженыхъ писарôвъ); суть то судьѣ першои инстанціѣ. Въ бôльшихъ мѣстахъ суть судьями бурмістры, а въ меншихъ вôйты. Крôмъ того суть ще высшй суды (другои инстанціѣ въ Христіяніи, Христіянзандѣ, Берґенъ и Дронтгаймѣ и наконець найвысшій судъ („гойстеретъ“, послѣдна инстанція) въ столици краю.

Взявши добре на розвагу, то въ Норвеґіи суть лишь двѣ партіи політичнй: консервативсты и поступовцѣ; але якъ консервативсты (бодай бôльша ихъ часть) не суть такъ дуже консервативнй, якъ то бувае по иншихъ краяхъ, такъ знову и поступовцѣ не держать ся зовсѣмъ строго сего табору. Консервативсты клонять ся бôльше на сторону поступовцѣвъ а поступовцѣ знову мають нахилъ до соціялізму и радикалізму. Консервативсты суть на полудни краю слабшй, на пôвночи же мають они перевагу надъ поступовцями. До консервативстôвъ належать по найбôльшôй части старшй купцѣ, богатй властителѣ ґрунтôвъ, урядники— хочь по правдѣ сказавши, тутъ нема такихъ урядникôвъ якъ въ иншихъ краяхъ Европы, котрй, такъ сказатибъ, творили бы якусь окрему касту — и наконець всѣ офіцеры вôдъ арміѣ и маринарки. До поступовцѣвъ належать знову властителѣ бôльшихъ посѣлостей по селахъ, селяне, адвокаты, професоры и маломѣщане. Сей подѣлъ есть однакожь лишь дуже поверховный и не дасть ся таки точно зробити, бо роздѣлъ на партіи есть тутъ дуже великій; вôнъ дѣлить навѣть цѣлй родины. Въ послѣдныхъ часахъ стратили консервативсты дуже черезъ то, що опирали ся загальному праву голосованя, котре поступовцѣ переперли и черезъ то скрѣпили ся, а вôдтакъ и черезъ опôръ противъ закона, котрый заказуе службодавцямъ бити слуги; они хотѣли, щобы хиба лишь було заказано бити по головѣ. Поступовцѣ знову намагають до того, щобы Норвеґію вôдорвати зовсѣмъ вôдъ Швеціѣ а теперь домагають ся конче того, щобы Норвеґія мала своихъ окремыхъ послôвъ и консулѣвъ за границею.

(Дальше буде.)

Надôслане.

За редакцію вôдвѣчає Адамъ Креховецкій.

Ґ. Найдлінґеръ

Зінґера оригінальни машины до шитя суть взôрцеви що-до конструкціѣ, нейлекши до роботы, шиють дуже гарно, зъ набôльшою точностію всяку матерію и всякою ниткою; заосмотрени суть найдоскональшими прирядами, а неперевысшими суть що-до тривкости и своеѣ здатности; тому то найрадше и найбôльше уживають тыхъ машинъ

до ужитку домашного и промыслового.

Найновѣйшій вынахôдъ Зінґера и Сп. то высокораменна т. зв.

Вібратінґъ Шутле машина до шитя

показалась, такъ якъ и всѣ дотеперѣшни выробы тои фабрыки, дуже практычною. Она вызначаєсь такъ само легкостію въ орудуваню нею и гарнымъ выглядомъ. Ориґінальна Зінґерова машина до шитя то найцѣннѣйшій прирядъ въ домашнôмъ господарствѣ.

Львôвъ ринокъ 9. 16

Філія: Чернôвцѣ улиця Паньска 18.

Не жартъ

ани обмана, але чиста свята правда

Лишь 3 злр. 50 кр.

Кишонковый годинникъ-Remontoir

въ ґваранцією, дуже добрый и докладно идучій, зъ вскаsôвкою на секунды, въ найлѣпшôй красно оздобнôй нікльовôй конертѣ, котрый заступає всякій иншій срѣбный и золотый годинникъ. Кождый, хто замовляє такій годинникъ, одержує зъ годинникомъ

слѣдуючи предметы даромъ

1 прегарный ланцушокъ до годинника, 1 чудна привѣска, 1 перстень зъ камѣнями, 1 пару красныхъ кульчиковъ, 1 красный сцизоричокъ зъ выклювачемъ. — **Нѣхто нехай не сумнѣває ся**, бо повтаряю, що то не є жартъ або обмана, але чиста свята правда, и звертаю кождому грошѣ, кого-бы ти годинники невдоволили. Кождый проте нехай поспѣшає, якъ довго малый засôбъ выстарчить, и замовляє тоти знамениті годинники. Посылка вôдбуває ся за послѣплатою черезъ

Apfel's Taschen-Uhren-Versendung,

Wien, Stadt, Wolfengasse 1/N. 52

Необходимою для кождого господарства есть 5

Кнайпъ Катрайнера

солодова кава

зô смакомъ кавы въ зеренцяхъ.

Дає она тоту невровнану користь, що шкодливого спожитя чистои або сурогатами перемѣшанои кавы въ зеренцяхъ уникнути можна, та приладити собѣ далеко **смачнѣйшу**, а притôмъ **здоровшу и поживнѣйшу** каву. — **Знаменита яко дотокъ до кавы въ зеренцяхъ.**

Поручає ся дуже женщинамъ, дѣтямъ и хорымъ.

Наслѣдованя осторожно уникати.

Всюды до набутя. — ½ кільо 25 кр

В ъ сали Товариства „Frohsinn"

готель Жоржа 65

Въ недѣлю 21 мая и понедѣлокъ 22 мая 1893 р.

ПРЕДСТАВЛЕНЯ

Seance Starling Phenomena

звѣстный вô всѣхъ частяхъ свѣта

Престідиґаторъ и илюзіонистъ

Chevalier Thorn

зъ поля невôдгаданыхъ тайнъ.

Вечеръ въ краинѣ илюзій

найбôльшій тріюмфъ илюзіѣ по перший разъ у Львовѣ

„Aerolitha"

або тайна воздушнои вандрôвницѣ

Що дня вечеромъ представленє

Початокъ о год. 7 вечеромъ.

Білеты можна достати въ товариствѣ „Frohsinn."

Близшй подробицѣ въ афішахъ.

Высоку Провизію

и сталу пенсію платимо аґентамъ за розпродажу законно дозволеныхъ льосовъ на раты. Оферты до **Hauptstädtiche Wechselstuben - Gesellschaft Adler & Comp. Budapest.** 37

ц. к. уприв. фабрика машинъ и знарядôвъ рôльничихъ

Львôвъ, улиця Городецка ч. 22

поручає на надходячій сезонъ свôй богатый складъ **машинъ и знарядôвъ рôльничихъ**, знаныхъ зô знаменитои конструкціи и дуже солідного выконаня.

Реперацій выконують ся якъ найлѣпше и найдешевше въ роботни, заосмотренôй въ машины помôчничи найновѣйшого системy гнани парою. 19

Илюстровани цѣнники и катальоґи даромъ и оплатно.

Косы зъ маркою сѣчкарня

зъ англійскои срѣбнои стали

посылає громадамъ и поодинокимъ господарямъ въ довольнôй довготѣ **пôдъ ґваранцією** за кожду штуку." Если коса не буде такъ добре косити, якъ я обѣцюю, то перемѣнюю косу 5—6 разôвъ.

Одинокій складъ фабричный для Австро-Угорщины

Л. І. ПАТРАХЪ въ СТРЫЮ

въ Галичинѣ

Тоти косы суть свѣтовои славы задля своеи легкости, **подвôйного гарту, легкого замаху и вытрималости въ кошеню.** Ковальце выдержує кôлька днѣвъ. За одноразовымъ наостреню можь косити **120 до 150 крокôвъ,** навѣть найтвердшу гôрску траву.

Довг.:	62	65	70	75	80	85	90	95	100	105	110	115	120 цтм.
Цѣна:	1·00	1·05	1·10	1·20	1·30	1·40	1·50	1·60	1·70	1·80	1.90	2·00	2·20 зр. ав.

Марморовый камѣнь до остреня косы.

Довгота стм.	18	21	22	25	въ кôнци звычайнй брусики мармор
Цѣна за штуку кр.	30	35	38	40	16 кр.

Посылка найблизшою почтою лише за готôвку або послѣплатою.

Осторога передъ фалшôвниками. Правдивй Патраха косы суть лише тоти, котрй мають марку охоронну **сѣчкарня** (докладну пôсля повысшого взôрця) якъ такожь **выбиту фірму L. J. Patrach.**

Вôдбирати можь лишь впростъ вôдъ **Л. І. Патраха ч.в Стрыю** (Галичина).

Вôдъ 10 кожда одинацята даромъ и одинъ камѣнь. 1

ВѢДЕНЬСКА ФАБРИКА АМАЛІѢ

поручає

найновѣйше патентоване начинє кухонне зъ внѣ ґальванічно нікльоване, у внутрѣ повлечене чистою и дуже тревалою емаліею.

До набутя у Ивана Шумана у Львовѣ

площа Бернардиньска и у всѣхъ бôльшихъ торговляхъ зелѣза.

Зъ друкарнѣ В. Лозиньского, пôдъ зарядомъ В. И. Вебера.